

מנחה חדשה

פיוט לחג שבועות

מאת זכריה הבר ע"ה

"בשנים האחרונות תוסכלתי מאוד מהעובדה שנוהגים לשיר זמירות שבת לרוב במשך כל השנה אבל כשמגיעים לחגים השולחן או ריק מזמירות או ששרים קטעים קצרים מהתפילה מבלי שירה ופואטיקה שמחברת לחגים (כל חג וחג לעצמו). לכן חשבתי וכתבתי זמר לכבוד חג השבועות. הזמר הוא גם תקווה שישירו אותו בשבועות הבא עלינו לטובה (ולוואי שמישהו גם היה מחבר לזה לחן ייחודי) וגם בתקווה שיתעורר הציבור וגם יכתוב עוד ובעזרת השם אולי אפילו ייצא זמירון לחגים. הבנתי שבימי הביניים כן חוברו שירים ופיוטים לחגים וכן שמעתי שבחלק מהסידורים זמירונים (בעיקר בקרב יוצאי עדות המזרח) כן מופיעים פיוטים אלו אבל הזמר הזה הוא גם תקווה לחיבור הדור שלנו עם דורות קודמים של כתיבה יהודית וגם לגרום לאתעוררותא דלתתא לשיר זמירות בשולחן החג."

- המכתב ששלח זכריה עם הפיוט והפירוש לעלון שבת עולם קטן 2016. הפיוט אכן פורסם על ידי עולם קטן (בלי הפירוש)

זכריה פסח הבר ז"ל היה איש אשכולות שעלה לארץ מארה"ב עם משפחתו כשהיה בן 8. הוא חקר צמחים והתמקד בגנטיקה של חיטת הבר במחקר שלו לדוקטורט באוניברסיטת תל אביב. זכריה היה איש ספר וקרא ולמד הכל מהכל, ובמיוחד היה תלמיד חכם ואף כתב פירושים במשך לימודיו בישיבת הר עציון באלון שבות והעביר שיעורי תורה גם לאחר יציאתו לעולם האקדמי. הוא שילב את ידענותו ואת אהבת הארץ בטילים משפחתיים רבים. זכור על ידי כולם כאיש חכם, חייכני, נמרץ ועוזר לכל.

כאשר נקרא למילואים לאחר המתקפה הקשה של ה 7 באוקטובר התייצב בנכונות לשמירה על המדינה. נפל בקרב בעזה ב ו' בשבט התשפ"ד. הותיר אחריו אישה, שלושה ילדים, הורים, אחים, משפחה מורחבת וחברים רבים שיוסיפו לזכרו באהבה וגעגועים.

ללמוד יותר על זכריה – אישיותו, תורתו, ועבודתו:

www.zechariahhaber.com

ולסרטון של הפיוט בלחן מוזיקלי (כפי שזכריה קיווה במכתבו):

www.zechariahhaber.com/piut

חג השבועות

וקצרתם את קצירה

וקצרתם את קצירה - ויקרא כג: י - קצירת העומר בט"ז ניסן

מונים שבועות שבעה

מונים שבועות שבעה - בספירת העומר

לקיים ספירה תמימה

לקיים ספירה תמימה - ויקרא כג: טו - "שבע שבתות תמימת תהיינה"

על תלמידיו נוגה

על תלמידיו נוגה-בספירת העומר נוהגים מנהגי אבלות על תלמידיו של ר"ע

מהחל חרמש בקמה

מהחל חרמש בקמה - דברים טז: ט - מתחילים לספור מקצירת העומר

בהקריבכם מנחה חדשה

בהקריבכם מנחה חדשה – במדבר כח: כו- בשבועות מביאים מנחה מהתבואה החדשה האסורה עד אז

חג הביכורים

קושרו בגמי ואומר

קושרו בגמי ואומר- משנה ביכורים ג: א – מסדר הפרשת הביכורים- קושרים את פרי הביכורים וקורא אותו ביכורים

קומו ונעלה למשורר

קומו ונעלה למשורר- משנה ביכורים ג: ב-ד – מסדר העלאת הביכורים- מתכנסים בעיר המעמד והממונה היה קורא קומו ונעלה ציון וכשהיו מגיעים לבית המקדש היו הלויים (הנקראים משוררים) שרים לכבוד הביכורים

ארמי אובד מספר

ארמי אובד מספר- דברים כו: ה - מסדר מקרא ביכורים שהיה המביא קורא מ"ארמי אובד אבי וכו' "

יש בו גורן לא אוסר

יש בו גורן לא אוסר- משנה ביכורים ג: ג- אחד הדברים שמייחדים תרומה ומעשר לעומת ביכורים שהם אוסרים את התבואה שעתידה להיות האוכל של הישראל, לעומת הביכורים שלא אוסר את התבואה באכילה

בהקריבכם מנחה חדשה

חג מתן תורה

כאיש אחד בלב

כאיש אחד בלב- רש"י על שמות יט: ב מדברי המכילתא על המילים "ויוחן שם ישראל " שחננו בהר סיני כאיש אחד בלב אחד

אנא נפשי כתיבת יהב

אנא נפשי כתיבת יהב- על הפסוק "אנכי ה' אלוהיך אשר הוצאתיך מבית עבדים" דורש ר' יוחנן נוטריקון אנא נפשי כתיבת יהבית, כלומר, שה' כתב את עצמו כביכול בתורה ונתן את עצמו כביכול לעמ"י במתן תורה

עם שני לוחות התייצב

עם שני לוחות התייצב- על בסיס שמות לד: א-ז שמש"ר נצטווה לפסול לוחות שניים אחרי חטא העגל והוא התייצב מול ה' בהר סיני ושם נתגלו לו י"ג מידות של רחמים כדרך לתיקון ותשובה

מהחל חרמש בקמה

לומד בנשף אחר הסב- לפי מדרש שיה"ש רבה, עמ"י ישן מאוחר ולא השכים למתן תורה ועפ"י זה נוהגים רבים מישראל אחרי סעודת החג ללמוד כל הלילה תורה לתיקון אותו ה"פאשלה"

בהקריבכם מנחה חדשה

עצרת- חג השבועות נקרא בפי חז"ל עצרת, וכל אלו קשורים למילה עצרת או לעצם יום טוב

בבקשה מכס בנים

בבקשה מכס בנים- עפ"י המדרש בויקרא רבה המובא ברש"י ויקרא כג: לו ששמיני עצרת נקרא כך בגלל שהקב"ה רצה שעמ"י יישאר איתו לחג מיוחד להם לבד בלי הגויים שהם לא מבית המלוכה שהיו בחגיגה כל חג סוכות

על פירות מעשים

על פירות מעשים- עפ"י משנה ראש השנה א: ב "בארבעה פרקים העולם נידון... בעצרת על פירות האילן", כלומר, בשבועות נידונים במעשים שלנו על הפירות.

עם שבעה מול שבעים

עם שבעה מול שבעים- עפ"י דברי הרמב"ן ויקרא כג: לו ששבועות הוא כביכול יום השמיני של פסח כמו שמיני של עצרת. כלומר, שבועות כיום השמיני ביחד עם שבעת ימי פסח בהשוואה לימי סוכות בהם קרבים שבעים פרים

מקרא שמחה ולבנים

מהחל חרמש בקמה

מקרא שמחה ולבנים- עפ"י דברי הספרא אמור יב: ד "ובמה אתה מקדשו במאכל במשנה ובכסות נקיה" ובהרחבה של הרמב"ן ויקרא כג: ב שכלול גם "להקבץ בבית האילהים ביום מועד לקדש היום בפרהסיא בתפלה והלל לאיל"י- לזה רמזתי "מקרא", ושמחה ידועה כמצווה ביו"ט לשמוח בבשר ויין, בבגדים ותכשיטים ועוד כל אחד ומה שמשמח אותו, ולבנים לשם "כסות נקיה".

בהקריבכם מנחה חדשה

חג השבועות כחלק משלוש הרגלים שעולים לרגל

ייראה כל זכורך

ייראה כל זכורך- מופיע בכמה מקומות בין היתר שמות לד: כג כציווי על עלייה לרגל בשלוש הרגלים

שתי מעות מעה

שתי מעות מעה- עפ"י משנה חגיגה א: ב מחל' ב"ש ובי"ה לגבי המינימום המחוייב בקרבנות העלייה לרגל קרבן אחד מחייב מעה כסף והקרבן השני מחייב שתי מעות ומחל' ביניהם איזה מהקרבנות מחייב מה.

מעוות יתקון שבעה

מעוות יתקון שבעה- כמשחק מילים על הפסוק קהלת א: טו "מעוות לא יוכל לתקון" שיש לקרבנות העלייה לרגל תשלומים שבעה ימים לאחר היום הראשון של החג. שבועות הוא מיוחד בכך שיש לו גם תשלומים שבעה (חגיגה יז.) ולכן נהגו לא לומר תחנון עד י"ב סיוון.

אסרו חג למיטה

אסרו חג למיטה- מקור השם ליום שלאחר שלוש הרגלים "אסרו חגי" מהפסוק תהלים קיח: כז "איל ה' ויאר לנו אסרו חג בעבותים עד קרנות המזבח" ועל זה מפרש הרד"ק שם שבעותים הכוונה למיטה שהיו קושרים את הקרבן למיטה עד זמן הקרבנו למזבח.

בהקריבכם מנחה חדשה

בקשת קירוב זמן הגאולה במהרה בימינו

יהי רצון מלפני

יהי רצון מלפני

יושב מרום- הבורא

יושב מרום- הבורא

לששון ולשמחה יהיה

לששון ולשמחה יהיה- עפ"י זכריה ח: יט שאפי' הצומות בזמן הגאולה "יהיה לבית יהודה לששון ולשמחה ולמעדים טובים"

ונצר משרשיו יפרה

ונצר משרשיו יפרה- ישעיהו יא: א, כמשל למשיח שיצמח מבית דוד במהרה בימינו!

מהחל חרמש בקמה

מהחל חרמש בקמה

בהקריבכם מנחה חדשה

בהקריבכם מנחה חדשה